

Accountants en Belastingadviseurs
Spijkenisse

Financieel Jaarverslag 2023 van
Stichting Grote of Sint-Laurenskerk
te Rotterdam

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

ACCOUNTANTSRAPPORT

Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant	2
Bestuursverslag	4

JAARVERSLAG

Financieel verslag

Balans per 31 december 2023	8
Staat van baten en lasten over 2023	10
Kasstroomoverzicht over 2023	11
Algemene toelichting	12
Toelichting balans per 31 december 2023	15
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	21

Aan het bestuur van
Stichting Grote of Sint-Laurenskerk
Grotekerkplein 27
3011 GC Rotterdam

Onze referentie: mg/40355

Geacht bestuur,

Hiermede brengen wij verslag uit inzake de door ons verrichte werkzaamheden betreffende het financieel verslag 2023 van Stichting Grote of Sint-Laurenskerk.

BEOORDELINGSVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Onze conclusie

Wij hebben de jaarrekening van Stichting Grote of Sint-Laurenskerk te Rotterdam over 2023 beoordeeld.

Op grond van onze beoordeling hebben wij geen reden om te veronderstellen dat de in dit rapport opgenomen jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Grote of Sint-Laurenskerk per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Deze jaarrekening bestaat uit:

- " de balans per 31 december 2023;
- " de winst- en verliesrekening over 2023; en
- " de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2400 'Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten'. Deze beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de jaarrekening.'

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Grote of Sint-Laurenskerk zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordelingsopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordelingsopdracht is aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

Wij hebben deze beoordeling professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2400.

Onze beoordeling bestond onder andere uit:

- " Het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving en in het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, om gebieden in de jaarrekening te kunnen identificeren waar het waarschijnlijk is dat zich risico's op afwijkingen van materieel belang voor zullen doen als gevolg van fouten of fraude, het in reactie hierop opzetten en uitvoeren van werkzaamheden om op die gebieden in te spelen en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie;
- " Het verkrijgen van inzicht in de administratieve systemen en administratie van de entiteit en het overwegen of deze gegevens opleveren die adequaat zijn voor het doel van het uitvoeren van cijferanalyses;
- " Het inwinnen van inlichtingen bij het bestuur en andere functionarissen van de entiteit ;
- " Het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de informatie opgenomen in de jaarrekening;
- " Het verkrijgen van assurance-informatie dat de jaarrekening overeenstemt met of aansluit op de onderliggende administratie van de entiteit;
- " Het evalueren van de verkregen assurance-informatie;
- " Het overwegen van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren of de door het bestuur gemaakte schattingen redelijk lijken;
- " Het overwegen van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- " Het overwegen of de jaarrekening, inclusief de gerelateerde toelichtingen, een getrouw beeld lijkt te geven van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Spijkenisse, 25 maart 2024

ABS Accountants B.V.

M. Guttenberg AA

BESTUURSVERSLAG

Inleiding

In 2023 was de markt weer als vanouds post corona. De verhuurmarkt was goed en ook de inkomsten vanuit het monumentbezoek hebben wij kunnen verhogen met een pilotproject om de entree in de torenhal te plaatsen en doorlopend torenbeklimmingen aan te bieden. Ook de podiumprogrammering liep goed met als hoogtepunt een, met 2.000 tickets, uitverkocht orgelconcert in samenwerking met Rotterdam Terror Corps. Ook programmeerden wij diverse andere concerten onder de nieuwe programmaliijn Laurenskerk Invites die een groot en jong publiek aantrokken.

De Stichting Laurenskerk is in 2023 weer met veel enthousiasme aan de slag gegaan met de plannen uit de Meerjarenvisie, de financiering voor de restauratie van het hoofdorgel en een speeltafel is vrijwel rond. Ook gingen wij gesprekken aan met diverse nieuwe culturele en maatschappelijke partners om in de toekomst het publiek van de Laurenskerk te verbreden en te verjongen.

Jaarrekening

De jaarrekening 2023 van SGLK is in de bestuursvergadering van 19 maart 2024 vastgesteld en ondertekend.

2023 is een goed en stabiel jaar geweest en kon met een plus worden afgesloten. De algemene reserve van de stichting verdient aandacht, het resultaat is dan ook op deze post geboekt. Wij streven ernaar om de komende jaren een gezonde reserve op te bouwen.

Aan het bestemmingsfonds (orgelfonds) zijn onttrekkingen gedaan. Dit waren kosten voor werkzaamheden ten behoeve van de communicatie, fondsenwerving en onderzoek rondom het project Hyperorgel Rotterdam. Aan de andere kant steeg het fonds door geoormerkte giften. Dit fonds is bedoeld voor restauratie van het hoofdorgel en innovatie van de orgels. De achterstanden in het groot onderhoud, opgelopen in 2020 en 2021, zijn volledig ingehaald in 2022 en 2023.

De WOZ-waarde van de dienstwoning is gesteld op € 461.000 euro.

Meerjarenvisie 2020-2025

Speerpunten in de Meerjarenvisie zijn: programmering voor een meer divers publiek, waaronder dat van niet westerse afkomst, de instelling van een breed samengestelde Programmaraad, de ontwikkeling van de Laurenskerk tot 'Orgelparadijs' door o.m. het bouwen van een 'hyperorgel', een betere ontvangst van bezoekers en het aanbieden van educatieve projecten op basis van de bestaande permanente expositie.

Een prioriteitschema over een periode van vijf jaren maakt deel uit van de visie. Of alle beoogde projecten, waarvan sommige een forse investering vragen, gerealiseerd kunnen worden is afhankelijk van het slagen van fondsenwervingscampagnes in de komende jaren. Veel onderdelen van de meerjarenvisie worden ondergebracht in de aanvraag voor het nieuwe cultuurplan 2025-2028 met een educatief programma voor scholen, een vernieuwde torenbeklimming en een nieuwe entree.

Instandhouding monument

Met ingang van 2018 valt de Laurenskerk onder de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM) van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. De Stichting Grote Kerk heeft als eigenaar van het gebouw voor de periode 2018 t/m 2023 een subsidie van in totaal € 205.000 toegezegd gekregen (€ 34.000 per jaar). Dit betreft 50% van de subsidiabel verklaarde onderhoudskosten; de overige 50% moet de SGLK, die het onderhoud namens de eigenaar in alle vrijheid uitvoert, zelf financieren. Per jaar kan er dus gemiddeld voor € 68.000 aan subsidiabel onderhoud worden verricht, mits het voor de SGLK haalbaar is de eigen bijdrage bij te leggen.

In 2023 hebben er diverse onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden, waaronder onderhoud aan de daken heeft plaatsgevonden. Hiermee is de achterstand opgelopen tijdens de coronacrisis volledig ingelopen. In 2023 gaven wij aan het groot (subsidiabel) onderhoud €120.984 euro uit, waarvan 50% eigen bijdrage. Aan overig (niet subsidiabel) onderhoud aan het gebouw werd er in 2023 voor circa € 67.445 euro uitgegeven, hoofdzakelijk aan (verplicht) technisch onderhoud aan installaties. Het totale bedrag in de periode 2018-2023 uitgegeven aan het subsidiabel onderhoud is € 423.161 euro, waarvan de SIM subsidie € 205.000 euro bedraagt.

Zoals in eerdere jaarverslagen al werd aangegeven heeft het aanbrengen van de fraaie parkinrichting rondom de Laurenskerk geleid tot wateroverlast in de kruipruimte van de Laurenskerk. Sinds de zomer 2016 staat er in de wintermaanden water in grote delen van de kruipruimte. Dit brengt op de lange termijn bouwkundige-, maar op korte termijn technische risico's met zich. Dit probleem is in 2023 verder besproken met de Gemeente Rotterdam en wordt nader onderzocht

Podium voor cultuur en maatschappij

We sloten 2023 af met 18,317 bezoekers aan de podiumproducties, een zeer goed jaar. Dit was mede te danken aan de nieuwe programmalijn Laurenskerk Invites waarmee wij een groot en jong publiek aantrokken. Het aantal podiumproducties is vrijwel uitgevoerd volgens planning en komt op 65.

Er vonden diverse ceremoniële bijeenkomsten plaats zoals de Dodenherdenking en de Rotterdamse 14 mei-herdenking. In 2023 voegden wij een nieuwe ceremoniële bijeenkomst toe. Samen met de Stichting Gedeeld Verleden, Gezamenlijke Toekomst organiseerden wij een interreligieuze Ketu Koti viering in het kader van 150/160 jaar afschaffing van de slavernij. De Open Monumentendag, de Orgelpromenade, de Dakendagen en het Heilige Huisjes Festival waren wederom druk bezochten evenementen met gratis entree.

Een volledig en gedetailleerd overzicht van de culturele activiteiten is opgenomen in het Cultureel Jaarverslag 2023.

Hyperorgel

In 2017 werd aan de SGLK het Pels-orgel uit 1950 van de herbestemde Heilige Familiekerk in Rotterdam geschonken. In het verslagjaar werden de plannen, om dit instrument om te bouwen tot een digitaal aanstuurbaar 'hyperorgel', voor versterking van de orgelfunctie van de kerk, verder ontwikkeld en zijn de eerste gesprekken gevoerd met mogelijke subsidiegevers. De broodnodige restauratie van het hoofdorgel maakt onderdeel uit van het plan.

Het 'Hyperorgel Rotterdam' biedt ongekende mogelijkheden om de orgelprogrammering uit te breiden met 'cross overs' op het gebied van ensemblespel, dans, film e.d., maar ook voor educatieve doeleinden. Ook zal er aanzienlijk meer interactie tussen organist en publiek ontstaan.

De uitvoerbaarheid van dit project is grotendeels afhankelijk van bijdragen van fondsen en sponsors. In 2023 werden diverse giften ontvangen van particulieren. Ook werden er toezeggingen gedaan van diverse fondsen, waaronder Volkskracht, G.Ph. Verhagen-Stichting, Stichting Job Dura Fonds, Rabobank Rotterdam en Maatschappij van Welstand. Hierdoor kan de restauratie van het hoofdorgel en een speeltafel gerealiseerd worden in de komende jaren. 'Hyperorgel Rotterdam' valt als project geheel buiten de reguliere exploitatie van de Laurenskerk.

Erfgoed

Ook het toeristische bezoek kwam langzaam op gang. Wij sloten het jaar af circa 34.000 monumentbezoekers. Wij waren deelnemer aan het Jeugdvakantiepaspoort (1670 bezoekers), de Open Monumentendag, de Dakendagen en de Heilige Huisjes week.

In de zomer van 2023 deden wij een zeer succesvolle pilot door de kassabalie in de torenhal te plaatsen en de torenbeklimmingen doorlopend aan te bieden. Hierdoor zijn de inkomsten in deze periode flink gestegen.

Verhuur aan derden

De zakelijke verhuur is de belangrijkste bron van inkomsten van de SGLK. Het record van 2022 is in 2023 bijna geëvenaard. Wij hebben een mooie omzet hebben weten te realiseren van € 705.775.

Er zijn enkele aanpassingen uitgevoerd om het gebouw beter exploiteerbaar te maken: het vervangen van theaterverlichting en algemene verlichting en het vervangen van toiletten.

Bestuur

Het bestuur kwam in 2023 zeven keer bijeen. Daarnaast was het bestuur in 2023 vertegenwoordigd in overleggen met onder meer de Vereniging Vrienden van de Laurenskerk, het Fonds Instandhouding Laurenskerk, de Algemene Kerkenraad van de Hervormde Gemeente Rotterdam Centrum en de stichting Gemeentefonds van de Hervormde Gemeente.

Bestuursleden waren tevens betrokken bij verschillende werkgroepen m.b.t. onder meer de Bouwcommissie Laurenskerk en het project Hyperorgel Rotterdam.

Er heeft in 2023 één wijzigingen in de samenstelling van het bestuur plaatsgevonden. Het bestuurslid bouwzaken is opgevolgd na het aflopen van zijn termijn.

Het bestuur bestaat conform de statuten uit zeven leden. De samenstelling van het bestuur is hieronder weergegeven.

Codes governance cultuur en fair practice

De SGLK hanteert de officiële codes Cultural Governance en Fair Practice. In 2016 zijn deze vastgelegd door het bestuur in diverse reglementen, waaronder een bestuurs-, directie- en arbitragereglement en de profielen voor bestuur en directeur.

Rotterdam, 19 maart 2024

Bestuur en directie Stichting Grote of Sint Laurenskerk

Dhr. W.J. Tempel, voorzitter

Dhr. A.H.J. Ponsteen, secretaris

Dhr. S. Habib, penningmeester

Dhr. M. Baauw, lid

Dhr. W.J.L. van den Hoogen, lid

Mw. F.L. Veldman, lid

Dhr. J. Kuijt, lid

Mw. E.P.G. van Vegchel, directeur

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIEF

	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Inventaris		59.776		59.976
		<u> </u>		<u> </u>
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Debiteuren	111.391		138.700	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8.501		9.086	
Overlopende activa	104.925		212.150	
	<u> </u>	224.817	<u> </u>	359.936
Liquide middelen		561.439		560.814
		<u> </u>		<u> </u>
Som der vlottende activa		786.256		920.750
		<u> </u>		<u> </u>
		<u> </u>		<u> </u>
		846.032		980.726
		<u> </u>		<u> </u>

[illegible]

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Baten			
Opbrengsten uit verhuur	773.309	583.000	806.786
Subsidie en opbrengsten culturele evenementen	420.812	312.000	336.397
Overige subsidies en giften	37.212	25.000	29.026
Buffet-, winkel- en overige omzet	174.801	100.000	162.311
Som der baten	1.406.134	1.020.000	1.334.520
Lasten			
Huur voorzieningen t.b.v. doorverhuur aan derden	165.849	123.000	280.069
Directe kosten culturele evenementen	151.315	107.000	117.639
Inkoopwaarde buffet en winkelomzet	31.093	14.000	90.353
	348.257	244.000	488.061
Personeelskosten	547.743	424.000	445.751
Afschrijvingen	41.411	25.000	22.990
Onderhoudslasten	67.977	45.000	117.339
Huisvestingslasten	256.304	186.000	184.157
Kantoorlasten	30.549	28.000	16.419
Algemene lasten	21.748	26.000	31.383
Diverse baten en lasten	67.982	28.000	(2.174)
Mutaties bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen	(2.998)	-	7.238
Som der organisatiekosten	1.030.716	762.000	823.103
Baten minus lasten	27.161	14.000	23.356
Rentelasten en soortgelijke kosten	(18.262)	(14.000)	(14.720)
Saldo voor resultaatbestemming	8.899	-	8.636
<i>Resultaatbestemming</i>			
Bestemmingsreserves	-	-	7.500
Mutatie bestemmingsfonds	2.998	-	(7.238)
Overige reserve	5.901	-	8.374
	8.899	-	8.636

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	27.161	23.356
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	41.411	22.990
Afname vorderingen	135.119	(54.580)
Afname kortlopende schulden (exclusief bankkrediet)	(112.152)	277.377
	<u>64.378</u>	<u>245.787</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	91.539	269.143
Betaalde rente	(18.262)	(14.720)
	<u>73.277</u>	<u>254.423</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	(41.211)	(38.193)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossingen langlopende schulden	(11.391)	(11.815)
Toename bestemmingsreserve	20.312	94.434
	<u>8.921</u>	<u>82.619</u>
Toename liquide middelen	<u>40.987</u>	<u>298.849</u>

ALGEMENE TOELICHTING

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijnen voor de jaarverslaggeving RJ C1 "Kleine Organisaties-zonder-winststreven".

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeldt.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Doel van de stichting

Het doel van de stichting is het instandhouden van het monument in de zin van Monumentenwet en het bieden van een podium voor maatschappij en cultuur.

Vestigingsadres

De stichting is ingeschreven in het handelsregister bij de kamer van koophandel onder nummer 41131302 is feitelijk gevestigd op Grotekerkplein 27 te Rotterdam.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Stichting Grote of Sint-Laurenskerk zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De schattingen en aannames en veronderstellingen die zijn gemaakt, zijn gebaseerd op marktgegevens, kennis, ervaringen uit het verleden en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De werkelijke resultaten kunnen echter afwijken van de gemaakte schattingen.

Schattingen, aannames en veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Algemene grondslagen

Algemeen

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. Op de activa worden de noodzakelijke waardecorrecties in mindering gebracht.

Baten en de hiermede samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de prestatie plaatsvindt.

Specifieke grondslagen

Materiële vaste activa

Deze activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarden, verminderd met afschrijvingen welke naar tijdsgelang zijn berekend op basis van een vast percentage van de aanschaffingswaarden.

De hoogte van de afschrijvingspercentages is afhankelijk van de verwachte economische levensduur van de activa.

In het jaar 2001 is een schadeuitkering ontvangen die is aangewend voor de gedeeltelijke financiering van de vervangende kosterswoning. Jaarlijks zal 4% ten gunste van het resultaat worden geëgaliseerd tegenover de afschrijvingslasten van de woning.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

Reserves en fondsen

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door het bestuur van de stichting een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht.

Wanneer door derden een deel van de middelen een specifieke besteding is gegeven wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. In dit geval heeft niet het bestuur van de stichting, maar de gever een bestemming aan de middelen gegeven.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het saldo wordt bepaald als het verschil tussen de op het verslagjaar betrekking hebbende baten en lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen.

Lasten algemeen

De personeelskosten en andere kosten worden toegerekend aan de bestedingen in het kader van de doelstelling, de kosten van werving van baten aan de beheerkosten.

Bestedingen doelstellingen

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

TOELICHTING BALANS PER 31 DECEMBER 2023

VASTE ACTIVA

	31-12-2023		31-12-2022	
Materiële vaste activa	€		€	
Inventaris	59.776		59.976	
	Kosters woning	Inventaris	Herinrichting interieur	Totaal
<u>Boekwaarde per 1 januari</u>	€	€	€	€
Aanschaffingswaarde	106.979	341.801	323.736	772.516
Cumulatieve afschrijving	(106.979)	(281.825)	(323.736)	(712.540)
	0	59.976	0	59.976
<u>Mutaties</u>				
Investerings	0	41.211	0	41.211
Afschrijvingen	0	(41.411)	0	(41.411)
Desinvesteringen	0	(29.881)	0	(29.881)
Afschrijving desinvesteringen	0	29.881	0	29.881
	0	(200)	0	(200)
<u>Boekwaarde per 31 december</u>				
Aanschaffingswaarde	106.979	353.131	323.736	783.846
Cumulatieve afschrijving	(106.979)	(293.355)	(323.736)	(724.070)
	0	59.776	0	59.776

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

- Kosterswoning (4-10%)
- Inventaris (20%)
- Herinrichting interieur (10-20%)

De WOZ waarde van de kosterswoning ultimo boekjaar bedraagt € 461.000 (2022: € 370.000)

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	€	€
Debiteuren	111.391	138.700

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	8.501	9.086
----------------	-------	-------

Overlopende activa

Vereniging vrienden van de Grote- of Sint-Laurenskerk	5.709	5.389
Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk	22.500	22.500
Stichting Grote Kerk Rotterdam	250	250
Stichting Gemeentefonds	7.739	6.714
Te ontvangen restitutie gebouw verzekeringen	6.186	8.513
Voorshotnota cateringkosten	1.047	26
SIM via Stichting Grote Kerk Rotterdam	33.722	129.984
Gas, water, elektra	0	5.213
Vooruitbetaalde inkoopfacturen	5.522	0
Nog te factureren omzet	0	28.169
Overige vooruitbetaalde kosten	22.250	5.332
	104.925	212.150

Liquide middelen

Rabobank	403.076	500.001
I.N.G. Bank N.V.	142.679	55.826
Gelden onderweg	7.797	884
Kassen	7.887	4.103
	561.439	560.814

VERMOGEN

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	5.786	(2.588)
Resultaatbestemming	5.901	8.374
Stand per 31 december	11.687	5.786

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Bestemmingsreserves		
Groot onderhoud gebouwen	32.000	32.000
Niet-subsidiabel onderhoud	7.500	7.500
Niet-subsidiabel orgelonderhoud	5.000	5.000
	44.500	44.500

Groot onderhoud gebouwen

	2023	2022
	€	€
Stand per 1 januari	32.000	24.500
Resultaatbestemming	0	7.500
Stand per 31 december	32.000	32.000

Niet-subsidiabel onderhoud

	2023	2022
	€	€
Stand per 1 januari	7.500	7.500
Resultaatbestemming	0	0
Stand per 31 december	7.500	7.500

Niet-subsidiabel orgelonderhoud

	5.000	5.000
Stand per 1 januari	5.000	5.000
Resultaatbestemming	0	0
Stand per 31 december	5.000	5.000

Bestemmingsfonds

Bestemmingsfonds Hyperorgel Rotterdam
Bestemmingsfonds Audioinstallatie

2023	2022
€	€
118.694	115.697
0	20.050
<u>118.694</u>	<u>135.747</u>

Bestemmingsfonds Hyperorgel Rotterdam

2023	2022
€	€
Stand per 1 januari	115.697
Resultaatbestemming	2.997
	(7.238)
<u>Stand per 31 december</u>	<u>118.694</u>
	<u>115.697</u>

Het fonds bestaat uit diverse ontvangen bedragen. Één bedrag is een restant van het bestemmingsfonds Restauratie Marcussen Transeptorgel, en mag met toestemming van de oorspronkelijke geldgever besteed worden aan de nog uit te voeren restauratie van het Marcussen Koorpositief. Het overige deel van het bedrag bestaat uit nieuw geworven middelen voor het project Hyperorgel Rotterdam.

Bestemmingsfonds Audioinstallatie

2023	2022
€	€
Stand per 1 januari	20.050
Resultaatbestemming	0
Donaties	0
Onttrekking	20.050
	(20.050)
<u>Stand per 31 december</u>	<u>0</u>
	<u>20.050</u>

Langlopende schulden

Schulden aan kredietinstellingen

Hypotheken

Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk
Restauratiefonds

31-12-2023	31-12-2022
€	€
338.000	344.000
67.310	72.701
<u>405.310</u>	<u>416.701</u>

Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk

Deze lening ad € 380.000 is versterkt door Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk. Het rentepercentage bedraagt 2%. Jaarlijks voor het eerst in 2018, zal op 31 december een bedrag van € 6.000 per jaar op de lening worden afgelost. Het bedrag van de jaarlijkse aflossing is gebaseerd op een maximale looptijd van 30 jaar, gerekend vanaf 1 januari 2018.

Als zekerheid voor de terugbetaling van de lening is de eerste hypotheek verstrekt op de kostenwoning, Noordmolenwerf 21 te Rotterdam.

Direct na pensioenering van de kosten/beheerder van de kostenwoning (1 oktober 2024) of eerder als de woning zal vrijkomen in verband met overlijden of gedwongen verhuizing van de kosten, zal de woning te koop worden aangeboden. De netto opbrengst van de woning zal gebruikt worden om de lening tussentijds af te lossen.

Het verloop van de lening is als volgt:

Stand per 1 januari	350.000	356.000
Aflossing	(6.000)	(6.000)
Stand per 31 december	344.000	350.000
Kortlopend deel	(6.000)	(6.000)
Langlopend deel per 31 december	338.000	344.000

Restauratiefonds

De op 1 september 2005 verstrekte Gemeentelijke aflossingsvrije Restauratie Hypotheek is per 1 juni 2016 omgezet naar een Rotterdamse Restauratie-hypotheek. De hoofdsom bedraagt € 102.686, welke in 240 maanden middels een annuïteit van € 498 wordt afgelost. Het aantal resterende maandtermijnen bedraagt 168. Het rentepercentage bedraagt 1,5% per jaar.

Het verloop van de lening is als volgt:

Stand per 1 januari	72.701	77.028
Aflossing	(5.391)	(4.327)
Stand per 31 december	67.310	72.701

Kortlopende schulden

Schulden aan kredietinstellingen

	31-12-2023	31-12-2022
<u>Aflossingsverplichtingen</u>	€	€
Leningen	6.000	6.000

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren	107.344	39.784
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	21.977	20.443
Pensioen	15.000	17.848
	36.977	38.291
Overlopende passiva		
Rente en aflossing lening o/g Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk	13.000	13.120
Vooruitontvangen omzet (voorschotten)	5.570	45.788
Nog te betalen aan personeel (reservering vakantiegeld)	21.074	28.302
Accountantskosten	14.413	13.750
Gas, water, electra	11.001	0
Gelden onderweg	778	126.459
Nog te betalen ziekteverzuimverzekering	15.275	0
Terug te betalen bijdragen en subsidies	24.017	47.692
Overige	10.392	18.806
	115.520	293.917

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichting

Het jaarlijks bedrag van met de Stichting Gemeentefonds aangegane huurverplichtingen van de bedrijfsruimte aan Grotekerkplain 101 te Rotterdam en voor parkeerplaatsen in het wooncomplex de Hofdame te Rotterdam bedraagt € 36.257.

Overige verplichtingen

De verplichtingen uit hoofde van met derden aangegane verplichtingen inzake huur van een kopieerapparaat, onderhoudscontracten en een meldkamer abonnement bedragen circa € 5.400 per jaar.

Subsidie gemeente Rotterdam

In het kader van het cultuurplan 2021-2024 van de gemeente Rotterdam heeft de gemeente toezeggingen gedaan voor een doorlopende subsidie van € 114.000 per jaar.

Daarnaast draagt de gemeente Rotterdam jaarlijks voor € 55.000 bij in de exploitatiekosten in verband met de openstelling. De toezeggingen worden geïndexeerd door de gemeente.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Opbrengsten uit verhuur			
Verhuur aan derden	705.775	510.000	743.066
Verstreckte kortingen	(14.368)	(10.000)	(18.133)
Verhuur Hervormde Gemeente Rotterdam Centrum	81.902	83.000	81.853
	<u>773.309</u>	<u>583.000</u>	<u>806.786</u>
 Subsidie en opbrengsten culturele evenementen			
Subsidie Gemeente Rotterdam, Kunst en Cultuur	235.000	226.000	255.624
Bijdragen fondsen / kaartverkoop	94.150	41.000	26.701
Kaartverkoop erfgoed	91.662	45.000	54.072
	<u>420.812</u>	<u>312.000</u>	<u>336.397</u>
 Overige subsidies en giften			
Bijdrage Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk	22.500	23.000	22.500
Offerkisten en giften	14.712	2.000	6.526
	<u>37.212</u>	<u>25.000</u>	<u>29.026</u>
 Buffet-, winkel- en overige omzet			
Buffet omzet	90.804	50.000	76.868
Winkelomzet	3.014	1.500	1.433
Provisies cateraars en afkoop catering door huurders	80.983	48.500	42.669
Terras omzet (The Holy Toast)	0	0	41.341
	<u>174.801</u>	<u>100.000</u>	<u>162.311</u>

Huur voorzieningen t.b.v. doorverhuur aan derden

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Huur voorzieningen	120.532	120.000	232.329
Overige	38.770	0	36.148
Inkoopwaarde van de omzet	6.547	3.000	11.592
	<u>165.849</u>	<u>123.000</u>	<u>280.069</u>

Directe kosten culturele evenementen

Culturele evenementen podium	132.349	84.000	100.446
Permanente tentoonstelling	13.056	5.000	10.724
Vrijwilligers van de kassa	5.910	18.000	6.469
	<u>151.315</u>	<u>107.000</u>	<u>117.639</u>

Inkoopwaarde buffet- en winkel- en overige omzet

Buffet	29.303	13.500	22.936
Winkel	877	500	210
Terras omzet (The Holy Toast)	913	0	67.207
	<u>31.093</u>	<u>14.000</u>	<u>90.353</u>

Personeelskosten

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Lonen en salarissen	354.159	300.000	304.905
Sociale lasten	72.823	50.000	53.517
Pensioenlasten	27.008	30.000	33.657
Overige personeelskosten	93.753	44.000	53.672
	<u>547.743</u>	<u>424.000</u>	<u>445.751</u>

Personeelskosten

Bruto lonen	416.190	300.000	341.514
Ontvangen ziekengelduitkeringen	(27.199)	-	(9.757)
Doorberekend ten laste van projecten	(34.832)	-	(26.852)
	<u>354.159</u>	<u>300.000</u>	<u>304.905</u>

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Sociale lasten			
Bedrijfsvereniging	72.823	50.000	53.517
Pensioenlasten			
Pensioenlasten	27.008	30.000	33.657
Overige personeelskosten			
Vrijwilligers	29.447	7.300	10.718
Reiskostenvergoedingen personeel	4.522	5.200	5.295
Beheerderswoning	281	-	63
Ziekteverzuimverzekering	50.474	25.000	29.909
Studie- en opleidingslasten	1.186	500	574
Arbokosten	3.994	2.000	2.969
Diversen	3.849	4.000	4.144
	93.753	44.000	53.672
Afschrijvingen			
<i>Materiële vaste activa</i>			
Inventaris	41.411	25.000	22.990
Overige bedrijfslasten			
Onderhoudslasten	67.977	45.000	117.339
Huisvestinglasten	256.304	186.000	184.157
Kantoorlasten	30.549	28.000	16.419
Algemene kosten	21.748	26.000	31.383
Diverse baten en lasten	67.982	28.000	(2.174)
Mutaties bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen	(2.998)	-	7.238
	441.562	313.000	354.362
Onderhoudslasten			
Niet subsidiabel onderhoud	46.083	15.000	32.347
Subsidiabel onderhoud (eigen bijdragen)	21.894	30.000	84.992
	67.977	45.000	117.339

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
<i>Huisvestinglasten</i>			
Energielasten (water, verlichting en verwarming)	123.656	85.000	81.689
Verzekering	31.485	30.000	24.733
Schoonmaak, klein materiaal en overige lasten	59.844	30.000	34.300
Belastingen	3.397	1.500	1.647
Lasten kantoor Hofdame	37.922	39.500	41.788
	<u>256.304</u>	<u>186.000</u>	<u>184.157</u>
<i>Kantoorlasten</i>			
Kantoorbehoeften	910	1.000	773
Drukwerk	289	500	207
Automatiseringslasten	28.019	20.000	15.580
Telefoon	-	4.000	-
Porti	165	1.500	264
Kopieerkosten	1.166	1.000	(405)
	<u>30.549</u>	<u>28.000</u>	<u>16.419</u>
<i>Algemene lasten</i>			
Accountantslasten en advieskosten	6.353	7.000	6.050
Accountantslasten (niet-financiële subsidieverantwoording)	7.250	2.500	6.783
Accountantslasten (corona subsidieverantwoordingen)	-	-	3.500
Overige advieskosten	-	1.500	3.578
Publiciteitslasten commercieel	14.332	13.000	16.146
Aansprakelijkheidsverzekering	1.198	5.500	1.688
Juridische kosten	1.932	-	-
Abonnementen en contributies	1.003	1.000	1.141
Diverse algemene kosten	(1.920)	500	647
	<u>30.148</u>	<u>31.000</u>	<u>39.533</u>
Doorberekende beheerskosten	(8.400)	(5.000)	(8.150)
	<u>21.748</u>	<u>26.000</u>	<u>31.383</u>
<i>Diverse baten en lasten</i>			
Niet aftrekbare omzetbelasting boekjaar	67.982	28.000	73.899
Ontvangen bijdragen en subsidies	-	-	(76.073)
	<u>67.982</u>	<u>28.000</u>	<u>(2.174)</u>

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
<i>Mutaties bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen</i>			
Ontvangen bijdragen Subsidieregeling instandhouding monumenten (Sim)	(21.972)	-	(60.492)
Uitgaven Subsidieregeling instandhouding monumenten (Sim)	21.972	-	60.492
Uitgaven Hyperorgel Rotterdams	53.885	-	19.697
Ontvangen bijdragen Hyperorgel Rotterdam	(56.883)	-	(12.459)
Per saldo een last respectievelijk bate	(2.998)	-	7.238

Financiële baten en lasten

Rentelasten en soortgelijke kosten

Rente Gemeentelijke Aflossingsvrije Restauratie Hypotheek	1.050	1.400	1.122
Rente lening o/g Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk	6.505	7.000	7.615
Doorberekende rente lening o/g Stichting Grote Kerk	6.000	-	-
Rente- en bankkosten	4.707	5.600	5.983
	18.262	14.000	14.720

Ondertekening Bestuur en Directie jaarrekening 2023 voor akkoord.

Rotterdam, 19 maart 2024

Wubbo Tempel (voorzitter)

A stylized signature in blue ink, consisting of a large 'A' followed by a horizontal line and a vertical stroke.

Sarmad Habib (penningmeester)

A stylized signature in blue ink, featuring a large 'S' and 'H' intertwined.

Andries Ponsteen (secretaris)

A stylized signature in blue ink, with a large 'A' and 'P' followed by a horizontal line.

Frederique Veldman

A stylized signature in blue ink, with a large 'F' and 'V' followed by a horizontal line.

Mari Baauw

A stylized signature in blue ink, with a large 'M' and 'B' followed by a horizontal line.

Will van den Hoogen

A stylized signature in blue ink, with a large 'W' and 'H' followed by a horizontal line.

John Kuijt

A stylized signature in blue ink, with a large 'J' and 'K' followed by a horizontal line.

Elles van Vegchel (directeur)

A stylized signature in blue ink, with a large 'E' and 'V' followed by a horizontal line.